

עניינים וסגולות לפסח

הדף יוצא

לעילוי נשמת:

הרה"ג הרב נתן בן דניאל בוקובזה זצוק"ל זיע"א

ולישועת:

הדסה בת רותי הי"ו - ללידה קלה

ליל התקדש חג הפסח

• ראוי לאדם להיות נזהר שלא ידבר בלילה זו שום שיחה משיחת חולין, ויזהיר בני ביתו על זה, ולא יהיו נפרדים מדביקות השי"ת רגע כמימרא, רק יתעסקו הכל במצות הלילה הזה, ובסיפורי ניסי מצרים ולפרסמם לבני ביתו, ואם הקב"ה חלק לו חלק בבינה ויודע סודות הענינים, יעסוק בהם

(של"ה, מס' פסחים אות כ"ט)

• מה טוב ומה נעים מנהג יראי ה' שלא לדבר שיחת חולין מעת הקידוש עד גמר ההלל, כי הכל יחוד גמור ושלם ואין להפסיק בינתיים.

(החיד"א, לב דוד)

• יש רגע בחצי הלילה הלזו שאם ישמור האדם את עצמו ממחשבות זרות, רק יעסוק במחשבות קדושות, אזי כשבא הרגע של חצות לילה שבו נכנסו בישראל האמונה השלימה בעת צאתם ממצרים, יוכל לבא אז לידי האמונה השלימה שבא בעת הגאולה.

(אור הנר, בשם הרה"ק רר"מ מרימנוב זי"ע)

- אמר הרה"ק מקארלין זי"ע: מי שהוא עובד ה' יכול ליקח מלילות הללו של סדרים הרבה והרבה, הן בגשמיות והן ברוחניות, וחזר ואמר: לאו דווקא אנשים גדולים, אלא אף האנשים הגסים והעבים פחותי הערך, יכול כאו"א ליקח כפי ערכו.
(בית אהרן)
- בזו הלילה מתגלה אור השכל והאמת והאמונה, וחופף בלילה הזה על כל זרע ישראל.
(אוהב ישראל)
- נתעורר בכל ליל פסח הריח מהאי ריחא שבגן עדן עבור בני ישראל עם קרובו, ומריח בו כל אחד ואחד לפי דרגתו.
(לקוטי צבי לצדיק)
- אאמו"ר זצ"ל אמר: מי שאינו מהרהר בתשובה בלילה הזאת (ליל פסח), הוא מבחינת אותו שמתו בשלשת ימי האפילות ח"ו.
(בית אהרן)
- הוא הלילה הזה ל"ה שמורי"ם לכ"ל בני ישראל, ס"ת מילה, והכוונה שאם הלילה הזה הוא לה', שאינו מחשב רק בלתי לה' לבדו, אזי הוא נשמר בכל השנה במידת יסוד.
(חסד לאברהם)
- בליל התקדש החג הקדוש יאזור חיל לקיים מארז"ל חייב אדם להראות בעצמו כאלו הוא יצא ממצרים, ועל ידי מחשבות טהורות תדיריות, יתלהב לבו באופן שיראה שאי אפשר שלא לשמוח, ולפי התעוררותו ולפי מעשיו כך יהיה לו סייעתא דשמיא, והבא ליטהר מסייעין אותו שישמח בעושיו שמחה רבה שמחה של מצוה כדת מה לעשות.
(פלא יועץ)
- הלילה הזה כולו מצה, שאין שולט בנו היצר הרע כ"כ, ומדובקים אנו באדונינו מלכינו.
(מהר"י מבעלזא זיע"א)

- חסל סידור פסח כהלכתו, היינו כי נקרא סדר על שם שהוא סדר על כל השנה איך להתנהג בדרך ה' וכאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה להוציא מכח לפועל כל הקבלות טובות ומחשבות קדושות שקבלנו עלינו.
(ישמח ישראל)
- ידוע מפי ספרים דאיתו הלילה שיצאו ישראל ממצרים לילה כיום יאיר ונשאר כן לדורות עולם לדורות עולם ליל שמורים לה' וכל אחד מישראל משיג לפי השגתו גדולת השי"ת.
(באר מנחם)
- שומר מה מלילה, והכוונה על ליל של פסח, כי מזה יש שמירה לכל השנה, ורמז כי השמירה היא לבחינת מ"ה היינו הנשמה.
(חסד לאברהם)
- ליל שמורים הוא לד', פי' הלילה הזאת יש בה כח לתת שמירה על כל לילות מכל השנה וזה לשון רבים שמורים, קאי על כל הלילות.
(תפארת שלמה)
- בפסח דשנת תר"ד בשעת הסדר אמר אבי זצוק"ל, כאן הבן שואל פי' שואל הוא ל' שאלה ובקשה ר"ל כאן יכול הבר ישראל לשאול ולבקש מאביו שבשמים כל מה שצריך ולקבל חיות על כל הדברים בלילה הזה ולהשיג מה שלא עמל ויגע על זאת.
(בית אהרן)
- שהלילה הזה מסוגל להכניס בלבבות בנ"י אמונת ה' ואמונת חכמים אהבת ויראת הבורא ואהבת התורה.
(מהרי"ד מבעלזא זיע"א)
- "ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה"- רמז בזה מש"כ האר"י ז"ל שהנשמר מחמץ בפסח, יועיל לנפשו כל השנה להישמר מחטא, וזהו שנאמר ושמרת שהוא לשון קיום שהמצוה הזאת מתקיימת באדם מימים ימימה, כדפירש"י משנה לשנה.
(פנים יפות)

- החג נקרא פסח, מלשון דילוג ופסיחה שהקב"ה מעביר על מידותיו, ואינו מסתכל על כובד הפשעים ומעללים רעים של בני ישראל, ומעביר עיניו מראות ברע, כדי לקבל מעשיהם ברצון ולעורר הרחמים והחסדים.

(תפארת שלמה)

- ולמען תספר, וכשתספרו זאת תעוררו אותם הרחמים וינקם לכם מאויביכם לבל יוכל היצר לכם כלל. והבן.

(נועם אלימלך)

- מתחיל בגנות ומסיים בשבח, ר"ל שאע"פ שבתחילת הסדר היא עדיין בבחינת גנות, מ"מ במשך הסדר ע"י הגדה והמצות יכול להגיע בסוף הסדר לבחינת שבח.

(ישמח ישראל)

- לחם עוני, שעונין עליו דברים הרבה, כי ע"י הלחם הזה מיכלא דמהימנותא נענין ע"י דברים הרבה, היינו כל התפילות ובקשות לבקש רחמים מבעל היכולת המשגים בפרטים, ע"י האמונה הבא לנו ברמז מצה.

(בני יששכר)

- מצ"ה מרו"ר, בגימ' יצ"ר הר"ע מצה הוא מריבה, היינו ע"י אכילת מצה יוכל האדם להיות לו מלחמה ומריבה נגד היצה"ר.

(חסד לאברהם)

- שלש רגלים תחג לי בשנה את חג המצות תשמור, ע"י מצות שמירת מצה שישראל שומרין בגלות המר הזה מתוך הדחק והלחץ, נזכה במהרה בימינו לקיים שלש רגלים וכו' ולראות פני ה' ולהעלות ציון ברנה וכו'.

(אור לשמים)

- ויהי בימים הרבים ההם, וכו' פי' שהיתה לו ירידה ושפלות, ועי"ד מה היתה שפלותו, ויאנחו שהניחו התפילה שהוא בחיתוך האותיות ותיבות שנקראת עבודה רק ויזעקו היינו בקול לבד, כשעשו כך

ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה, וגמר אומר וידע אלקים, שתפלה מעמקי הלב אין יודעים המלאכים ואין על זה שום קיטרוג. (מאור ושמש)

- ליל שימורים הוא לה', כלומר ליל שימורים היינו שהשי"ת היה משמר כביכול את החסדים שלא ילכו לשום אומה רק לישראל בלבד.

(קדושת לוי)

- היום אתם יוצאים בחדש האביב, איתא בזה"ק דבזכות מה שישראל אוכלים מצות בפסח ניצולין בדין בראש השנה, יש לרמז זאת בפסוק זה היום נקרא ר"ה, וזש"ה האם אתם יוצאים, בר"ה אתם יוצאים בדימוס, בחודש האביב בזכות המצה שאוכלים בר"ח ניסן בפסח.

(דברי יחזקאל)

- כרפס. אותיות סר כף, כף הוא התורה שניתנה מכפו של הקב"ה, לומר דהגם שאדם סר מן התורה יוכל לתקן זאת בימי הפסח, יחץ אותיות חיי"ץ, הגם כי האדם חוץ לקדושה אעפיי"כ רחצה, יוכל לטהר עצמו מזה.

(חסד לאברהם)

- יחץ, גימ' ח"ק הוא לישנא דמזונא כמ"ש לחם חקם, וז"ש והיה לך לחק ולבניך עד עולם, תמשיך לעצמך פרנסה מהלילה הזה ע"י מצות אכילת מצה ומרור כי בפסח נידונים על התבואה.

(זרע קודש)

- כל דיכפין ייתי וייכול, ר"ל מי שכפוף תחת היצה"ר והוא משוקע בתאות, ייתי וייכול הכזית מצה, ובזה יגרש לשאול ולבקש מהשי"ת כל צרכו ברוחניות ובגשמיות.

(תפארת שלמה)

- כל דיכפין ייתי וייכול וכו'. כל דיכפין פי' מי שחסר לו מזונות ופרנסה, ייתי וייכול, עתה הזמן שיושפעו לו מזוני רויחי, וכל דיצריך מי שצריך לישועה אחרת, ייתי ויפסח, כי התרגום על אשר

פסח הוא "די חס", והיינו שבזמן רצון הלז ירחם ה' מן השמים ויחוס עלינו ויברך איש איש כברכתו.

(הרה"ק מהר"ש מבעלזא זי"ע)

- "וכאן הבן שואל" - שואל הוא מלשון שאלה ובקשה, בזו הלילה יוכל כל איש ישראל שנקראים בנים למקום לשאול ולבקש מהשי"ת כל צרכו ברוחניות ובגשמיות.

(תפארת שמואל)

- מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, שבאנו היום למדריגה יותר מכל הלילות, והיינו שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, ר"ל ששולט בנו יצה"ר, והלילה הזה כולו מצה שאין שולט בנו יצה"ר כ"כ.

(הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע)

- וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, שכשמרבים לספר ביציאת מצרים מרבים בזה רחמי שמים על ישראל.

(נועם אלימלך)

- כל ימי חיידך להביא לימות המשיח, פי' כשמספרים ביציאת מצרים ומאמינים שעשה הקב"ה ניסים, וכיון שהיה כן בוודאי יהיה לעתיד ג"כ ניסים גדולים, עי"ז הוא התקרבות המשיח, וזהו להביא לימות המשיח.

(נופת צופים)

- ושאינו יודע לשאול את פתח לו, פי' שאינו יודע, דמי שמחזיק עצמו ויודע שהוא אינו כלום אז את פתח לו השערים בשמים מא' עד ת'.

(דברי חיים)

- יכול מראש חודש ת"ל בעבור זה וכו', דהתוה"ק מורה לנו דכל ימות השנה אף אם יאמר להבן סיפור יציאת מצרים לא יהיו אז הדברים מתיישבים בלבנו כי זה תלוי באמונת הלב ולא כל מוחא סביל דא, וזה"ש לנו התורה בעבור זה, ודרש בעל ההגדה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מונחים לפניך, ר"ל בליל פסח שאז מתגלין הארת המוחין אשר רומזין לזה המצה והמרור, ובזו

הלילה מתגלה אור השכל והאמת והאמונה, ואז כשתשב לבנך תשובה זו ותגיד לפניו כל הסיפור הלז אז בוודאי יכנסו דברי האב באזני הבן ויאמין באמת ביציאת מצרים.

(אוהב ישראל)

- והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו. שלא אחד בלבד פי' אם עם ישראל אינו באחדות ואינו בבחינת אחד בלבד, כאיש אחד בלב אחד, עמד עלינו לכלותינו אז ח"ו יוכל הצר להתעולל בנו, והעצה לזה הוא להיות באחדות.

(אמרי יוסף)

- צפון ברך, הוא מלשון וכל ברך לך תכרע, שהאדם צריך שיהיה תמיד צפון וטמון בקרב לבו שיהיה בבחי' ברך לך יכרעון, לכפוף ולהכניע עצמו נגד גדולתו ית'.

(מגן אברהם)

- כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשותו, כי באמת יציאת מצרים, יש אצלינו בכל עת ובכל שעה ובכל רגע שצריך האדם לצאת מכל המיצרים להתקשר בחיי החיים.

(בית אהרן)

- לך אף לך, פי' שגם הלך הוא לך כמו שכתוב בפסוק מידך נתנו לך, פי' שמה שאדם יודע לשבח להשי"ת הוא מאתו יתברך.

(שפת אמת)

סיפור יציאת מצרים

- מטעם זה סיפור יציאת מצרים נוהג לדורות מפני שמתעורר העת שיצא אז הדיבור מהגלות לדבר דיבורים באמת ולזה בכל שנה ושנה בעת הזאת הסיפור הזה מועיל לטהר דיבורו ולהוציאו מתחת הסט"א ולהביאו אל הקדושה כמו שהיה אז בצאתם ממצרים שנגאל הדיבור.

(מאור ושמש)

- והגדת לבנך הגדה הוא לשון המשכה לבנך לדורות עולם מהנס שנעשה ביום ההוא וע"ז הוא שנאמר כי עושה ניסים ונפלאות עד

אין מספר כי מהנס הזה נעשה ממנו ג"כ אח"כ ניסים ונפלאות אין מספר כנ"ל.

(תפארת שלמה)

• ע"כ יש לנו לספר ולשמוח בגאולה הלזו גם בגלותינו וכו' והנה כשאנחנו בזה בטעם המצה כנ"ל הנה אנחנו מספרים ושמחים בגאולה הלזו ואז המלאכים מרבים בשבחים רבים היינו בשבח גואל ישראל וקדושו ובשבח ישראל שעושין עיקר מגאולת הנפשות אשר לה' המה.

(בני יששכר)

• וכל המרבה לספר ביציאת מצרים גורם לתקן נפשו ולהעלות נה"ק כמו בעת יצי"מ ע"כ ה"ז משובח אותיותיו ש"ס חב"ו שזוכה לשמות העולם ש"ס בכח חב"ו המסוגל לזה כנודע.

(ייטב פנים)

• כי יאמרו אליכם בניכם מה העבודה הזאת לכם היינו לעצמיכם האיך נוכל להמשיך לנו מאותן הנסים אשר נעשו לאבותינו בימים ההם ואמר הכתוב דהעצה לזה ואמרתם זבח פסח וגו' היינו במה שנאמר הנסים בפה באותו זכירה תגרום גם היום להתעורר עלינו הנסים בכל דור ודור.

(עצי חיים)

• וחוף לזה גם לבני עלי ובעלי השגה עצמן יתוסף רבות וקדושה גדולה ע"י סיפור יציאת מצרים כמבואר בספה"ק דבשעת יציאת מצרים זכו ישראל להארה נפלאה ואור גדול וע"י הסיפור ביציאת מצרים נמשך עלינו מהארת האור ההוא ומבואר בזוה"ק דישראל נפקו בההוא זמנא מרזא דטעון אחרון ועאלו ברזא במהימנותא , עיי"ש וכמו"כ ע"י הסיפור ביציאת מצרים זוכים גם עכשיו מעין בחי 'הקדושה ההוא כבימי צאתם ממצרים לצאת מעמקי הקליפות שאנו משוקעים בהם בעוה"ר כי הקריאה מעורר קדושת הזמן כידוע.

(מהר"י ט"ב)

- בשעת סיפור יציאת מצרים חופף על בני ישראל השראת קדושה עליונה דקודשא בריך הוא וכל פמליא דלי, 'ובעת ההוא זוכים ישראל למדריגת כי הולך לפניכם ה' כמו שיהי' לעתיד לבא ומהאי טעמא יכולים להאריך בסיפור יציאת מצרים כי אז אין מקום לחשוש שיתערב בהם מחשבות זרות.

(ברך משה)

אכילת מצה

- מצה אוכלין ב' זיתים דווקא לרמז ב' שמות וביחד דוקא לרמז לאבני יעקב שנתאחו ונעשה מהם אחד, וכשאנחנו נוטלין קדושה עליונה כזאת ואוכלין אותה והוא נותנת חיות לכל אברי הגוף ונתחזק הגוף ממנו, אז נתקדש הגוף בקדושה עליונה וכל היסודות התייחדו להש"י ונדחה הרע מהם ובזה אנו מעלין כל ימי החורף.
(אוהב ישראל)

- מצ"ה מר"ר בגימטריא יצ"ר הר"ע מצה הוא מריבה היינו ע"י אכילת מצה יוכל האדם להיות לו מלחמה ומריבה נגד היצה"ר.
(חסד לאברהם)

- צ'א מ'ן ה'תבה ר"ת מצ"ה התיבה ל' תשובה כי ע"י מצות מצה זוכה האדם לעשות תשובה.
(חסד לאברהם)

- מסגולת אכילת מצה להמשיך עשירות וכל מיני ישועות דע"י שאנו מקיימים מצות מצה בימי עניותינו בגלות מסגולת המצות להמשיך עלינו עשירות והשפעת כל מיני ישועות דבזה שאנו עושים זכר לנס יומשך עלינו הארת הנס בימים ההם כבזמן ההוא, וכמו שאז נמשכה הישועה ע"י המצה גם עתה יהי' סגולתה להוציא אותנו מאפילה לאור גדול.

(מהר"י ט"ב)

- ובפרט צריך לנצל את השתי השבתות הראשונים של חודש ניסן, והוא זמן תשובה לכל לתקן פגם העוונות ע"י אותן השבתות וזהו

שאמרו ז"ל שאלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד נגאלין שרומז שע"י השני השבתות יכולין לתקן המעשה והמחשבה.
(מאור ושמש)

- ואותם הי"ב ימים הראשונים דניסן ימי הקרבת הנשיאים המה כח כללי לי"ב חדשי השנה כל יום רומז לחודש שלם כן שמענו מכבוד אדמו"ר הרה"ק מהרמ"מ זצ"ל.
(אגרא דכלה)

- והאדם צריך ליזהר מאוד בזו הימים במצוות ומעשים טובים ובזה יקנה שלימות לכל השנה כאמרם ז"ל דריש שתה הוי סימן לכל השנה בענין קור וחום, וכמו"כ היא בענין נפש וכמו שמתנהג אז כן יתנהג כל השנה ובזה יקנה שלימות הנפש לכל השנה.
(תפארת שמואל)

- ואחד מעיקרי העבודות בימים נעלים האלו היא שיתפלל כל אחד וישפוך שיחו לפני יוצרו קונו ובוראו שיזכה לקבל נועם זיו קדושת הימים האלו.
(בית אברהם)

- וזה מה שאמרו חז"ל שואלין ודורשין שאנחנו מבקשים ודורשין מהש"ת שיהי' עמנו ולעזור לנו בכל מעשינו ויהי' נועם בליבנו בכל עבודות ומעשים שנעשה בחג.
(עבודת שמואל)

- ואחר כל העצות אין עצה כהמבקש ומתחנן לפני הש"ת ובוטח ונשען עליו ועל חסדיו ועל גודל אהבתו לעמו ישראל.
(יסוד העבודה)

- כי כל החודש הוא זמן התשובה וזה אור לארבעה עשר היינו כל הארבעה עשר יום מחודש הזה נקראין אור.
(חסד לאברהם)

- החודש הזה לכם היינו שהוא עת הגאולה אך בכם הדבר תלו כשתחזרו בתשובה אזי יהי נעשים מן אותיות לכם אותיות מלך. (דגל מחנה אפרים)
- וימים הללו מוכנים גם עתה שהוא שעת הכושר לטהר את נפשותינו כאשר כל בני עסוקים בהגעלה וטהרת הכלים בימים האלו ומנהג בני תורה ומתעורר כח טהרה מלמעלה. (שפת אמת)
- וידוע כי בימי הרצון ועליית הקדושה המה מסוגלים מאוד לקנות בהם מדריגה וקדושה עליונה וחודש ניסן היא עליית הקדושה עד לאחת ולזה בקל יקנה בו האדם קדושה. (נועם מגדים)
- ועבור שזה הוא הנקרא ראש חדשים שהוא כמו הראש של האדם שכל כוחי הגוף וחיותו נמשך מהראש כי בו שורה עיקר החיות ומוח הנשמה שבאדם, ואם יחסר בגוף האדם אבר אחד כמו היד או הרגל ישאר בהווייתו, ולא כן אם יחסר הראש והכל הולך אחר הראש. (סידורו של שבת)
- ויש קבלה בידי כל טורח שאדם מטריח את עצמו לכבוד יו"ט של פסח והוא עייף ויגע בהטורח ההוא אזי בעסק הזה הוא הורג כל המזיקים הנקראים נגעי בני אדם, והעוסק בטירדת מצוה של ימי הפסח הוא מתקן תיקון החטאים, והלב יודע מרת נפשו, על כן מוטל על כ"א לתקן מה דאפשר, ונכון ללמוד לבית ישראל להיות מגעילין ומלבנין את הכלים מפני החמץ שיכוונו שכמו כן יבער הקב"ה היצה"ר והרשעה וכו', ומנהגן של ישראל תורה היא לגרר הכתלים והשלחנות והספסלים וכו', וכמו כן יגרר הקב"ה את כל הנגעים הבאים מסט"א. (קב הישר)
- ומי שאנו מייגע א"ע בעשיית המצוות אינו יכול להרגיש טעם מצה. (מנחם ציון)

- והחודש הזה הוא המוכן לכם לבד להשפיע לכם כל הטובות.
(באר מים חיים)
- והזמן גורם שביומי ניסן עת לעשות לבקש ג"כ על הפרנסה שלא יהי' להם טרדות כל השנה.
(תפארת שלמה)
- וההתחדשות וההשפעות לכל השנה נתחדש בניסן.
(דעת משה)
- ויש בימים אלו כח מיוחד לקבל תפילות שהם בחינת עשרת ימי תשובה, דעשרה ימים אלו הם כנגד ימי תשובה.
(שם משמואל)
- סגולה גדולה ונפלאה ללמוד בערב פסח את האיגרת של הרב הקדוש המקובל האלוקי רבי שמשון מ' אוֹסְטְרַאָפּאָלְיֶע הי"ד שכתב בסוף איגרת: "... שכל המעיין בסוד נפלא ונורא הזה על מכונו אפילו פעם אחת בשנה וביותר בערבי פסחים, מובטח לו שהוא ניצול כל אותה השנה מכול מכשול ומיתה משונה ושום אונס ואל ימשלו בו אויביו וכל שונאיו יפלו תחתיו ובכל אשר יפנה יצליח וישכיל, אמן סלה". (האיגרת נמצאת בחלק מההגדות של פסח- בתחילת ההגדה).
- בשם ה"אוהב ישראל" מאפטה אומרים שכשמברכים "גאל ישראל" לכוון על בקשה פרטית.
- סגולת אכילת מצה היא סגולה לפרנסה על כל השנה כי בחג נידונין על התבואה.
(בשם ה"בני יששכר" בשם רבי פנחס מקוריץ)
- לשמור מצה שנאפתה לשם חג הפסח ולאוכלה בראש השנה.
(רבי חיים פלאגיני)
- להגיד שיר השירים אחרי ליל הסדר.

- פסח אותיות פ"ה-ש"ח. אצל יוסף נאמר "כי פי המדבר אליכם", לשון פ"ה-ש"ח, יוסף נשמת יצחק כמובא בספרים הקדושים, ויוסף הוא המשביר, ולכן שוברים את המצה האמצעית שהיא נגד יצחק, על שם "פלגא עלי ופלגא עלך".

(קול מנחם)

- הרמח"ל בספר "מאמר החכמה" כותב: "והנה מעיקר התיקון של הלילה הזה הוא להראות החירות של הניצחון שניצח הטוב את הרע, ועל ידי זה נשבר כוח הסיטרא אחרא וניכנת הכנעה גדולה. והנה כזית המצה שאוכלים הוא כדי להמשיך המזון ה מקודש, המחזק היצר הטוב שזכרנו. אמנם, כדי שיישאר התיקון לכל השנה, צריך לאכול האפיקומן אחר כך, ושלא לאכול אחר כך שום דבר, שכמו שאין הטעם סר מן הפה, כך אין האור סר מן הנשמה".

- בספר הקדוש "חסד לאברהם": מצה ר"ת צא מן התיבה. התב"ה לשון תשובה (שוב בלשון ארמית "תוב") כי ע"י מצות מצה זוכה האדם לעשות תשובה.

(קול מנחם)

- "מנהג לקנות חיטים לחלקן לעניים לצורך פסח" (רמ"א, שו"ע סימן תכט'). רמז למנהג זה לתת צדקה לצרכי פסח, מוצאים אנו בכך שחג הפסח קרוי בתורה "חג המצות"- ראשי תיבות של "מצת" (-בכתיב חסר, בלי האות "ו") הם: צדקה תציל ממות... האות "צ" שמשמעותה צדקה, באה בין שתי האותיות "מת"- לפי שהצדקה מבטלת את גזירת המיתה.

(שמעון ולוי)

- "מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח"- "מתחיל בגנות ומסיים בשבח" (שמתחילים את ההגדה בדברי גנאי לישראל: "מתחילה עובדי עבודה זרה היו אבותינו", ומסיימים בדברי שבח לישראל). כוחו של סיפור יציאת מצרים כה גדול הוא, עד שאפילו אם בשעה שמתחיל אדם בהגדה שרוי הוא במצב שפל ומגונה, מובטח לו שעד שיסיים- הוא ישתבח.

(הרה"ק מהר"י מאלכסנדר זצוק"ל)

- אמר האר"י ז"ל, ש"פסח" משמע: "פה-סח"- דהיינו פה מדבר. כשהיו ישראל במצרים היה הדיבור שרוי בגלות, שלא יכלו ליפצות פיהם ולומר לפני ה' ית' דיבור כראוי (על כן לא נאמר אלא: "ויאנחו", "ויזעקו", ולא נאמר "ויתפללו"- שלא יכלו להתפלל...). ועכשיו, כיון שבאה הגאולה ונגאל הדיבור, כבר יכלו ישראל להוציא מפיהם דיבורים של יהדות, והיינו: "פה-סח". לפיכך מצווה גדולה היא לספר ביציאת מצרים בליל פסח וכל המרבה הרי זה משובח. גם שאר מצוות הפסח הן בפה: אכילת מצה ושתיית ארבע כוסות- מכיוון שבלילה זה נגאלו הפה והדיבור.
- בשם האר"י ז"ל: כל הנזהר ממשוהו חמץ בפסח, נשמר מחטא כל ימות השנה. פעם בא אדם לפני הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא ובכה לפניו שבנו התפקר ורוצה להמיר את דתו, ר"ל, והתחנן בדמעות שלישי שהרבי יתפלל שלב בנו יהפך לטובה. השיב לו הרבי: אם בינך לא אכל חמץ בפסח מאז שהתפקר, ניתן יהיה להושיעו. והדבר רמוז בסמיכות הפסוק ים: "אלוקי מסכה לא תעשה לך – את חג המצות תשמור".
- בספר אימרי נועם להרב הצדיק הקדוש מוה"ר מאיר הורוויץ זצוק"ל אבד"ק דזיקוב, מה שאומרים הצדיקים אשר אפיקומן סגולה לבנים, יש רמז על פי המדרש, אשר פרעה אמר "פן ירבה" ורוח הקודש משיבו "כן ירבה", ותיבות כ"ן ירבה" עולה אפיקומין.
- "וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח"- וכמה אפשר לספר ביציאת מצרים? והרי לכל התחלה יש קץ ואי אפשר להמשיך ולספר כל הזמן, ולא רק שנה אחת אלא שנה אחר שנה? ובסייעתא דשמיא אפשר לומר ש"כל המרבה לספר וכו' אין זה ציווי אלא ברכה, שאם תרבה ותספר ביציאת מצרים הרי אתה זוכה להיות "משובח". משובח מלשון "שדה שהשביחה" שנתעלתה יותר בדמיה (=בשווייה, בערכה), שיפתחו לך מעינות תהום וארובות השמים שתהיה כמעין שאינו פוסק, לגלות דברים חדשים שלא שזפתן העין ויהיה לך תמיד מה להוסיף ולספר.

(קול מנחם)

שירת הים

- כל בעלי השיר יוצאין בשיר וכו', פיי שיוצאין מכל רעה ח"ו ע"י שירה, ונמשכין לו ית"ש בשיר, ומזין עליהם מלשון מזונות לפי שכשהגבורות נמתקין בא פרנסה לעולם.

(דברי אמת)

- לגזור ים סוף לגזרים וכו', והעביר ישראל בתוכו, היינו אם נגזור ח"ו גזירה על האדם אשר אין יכול לעמוד בה, אזי הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו, יגזור ויחתוך הגזירות לגזרים וחתוכות קטנות קצת מהם בשנה זו וקצתם בשנה האחרת, וקצת בגלגול השני וקצתם על צאצאיו וצאצאי צאצאיו רח"ל למען יוכל האיש ישראלי לעבור בתוכו לחיות בעוה"ז.

(בארת המים)

הדף יצא

לעילוי נשמת:

הרה"ג הרב נתן זצוק"ל זיע"א בן דניאל הי"ו בוקובזה

ולישועת:

הדסה בת רותי הי"ו- ללידה קלה

